

หัวข้อภาษาไทย: โปรแกรมรับรองเมนูสุขภาพออนไลน์ (Online Healthy Food Certification Program)

บังเอิญ ทองมอญ*, สายพิน โขติวิเชียร, สุพจน์ รื่นเริงกลิ่น, ลักษณ์ รุ่งตระกูล, สุทธาศินี จันทร์ใบเล็ก

สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ: ประชาชนวัยทำงานมีแนวโน้มภาวะอ้วน อัตราป่วย/ตาย จากโรค NCDs เพิ่มขึ้น สาเหตุเกิดจากการกินที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ และยังพบว่าปัจจัยเอื้อด้านอาหารที่ดีต่อสุขภาพ (เมนูสุขภาพ) ยังมีน้อย รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาเมนูสุขภาพที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะด้าน ตั้งแต่ขั้นตอนการลงทะเบียนข้อมูลที่ร้านอาหาร คำนวณคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนการออกใบรับรองมาตรฐาน มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลานาน เมื่อออกใบรับรองแล้วเมนูสุขภาพ ยังไม่เป็นที่รู้จักแก่ประชาชน ขาดการควบคุมกำกับ คงคุณภาพตามมาตรฐาน อีกทั้งเกิดโรคระบาด COVID-19 ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานรับรองมาตรฐานตามวิธีเดิม จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาโปรแกรมรับรองเมนูสุขภาพออนไลน์ ที่ช่วยลดระยะเวลาในการลงพื้นที่ ลดระยะเวลาในการออกใบรับรองมีมาตรฐานในการปรับสูตรเมนูสุขภาพที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการประชาสัมพันธ์และควบคุมกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีความยั่งยืน **วัตถุประสงค์:** 1) พัฒนาและรับรองมาตรฐานเมนูสุขภาพผ่านออนไลน์ 2) ลดภาระเจ้าหน้าที่ฯ ในการลงพื้นที่ดำเนินงานและช่วยลดความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อ COVID-19 3) สร้างมาตรฐานควบคุมกำกับ และการคงคุณภาพตามมาตรฐานอย่างยั่งยืนและประชาสัมพันธ์ร้านอาหารที่มีเมนูสุขภาพในระดับประเทศ **วิธีดำเนินการ:** ระยะเวลาที่ 1 จัดทำเกณฑ์รับรองเมนูสุขภาพ 4 ประเภท คือ อาหารมื้อหลัก ขนม เครื่องดื่ม ผลไม้ ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการได้รับสารอาหารประจำวันของคนไทยปี 2563 และจัดทำแนวทางการรับรองออนไลน์ ระยะเวลาที่ 2 จ้างเหมาจัดทำโปรแกรม 1) สำนักโภชนาการกำหนด TOR 2) จ้างเหมาเอกชน ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมฯตาม TOR 3) ผู้ประกอบการร้านอาหารทดลองใช้โปรแกรม และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง 4) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ **ผลการวิจัย:** 1) สามารถนำโปรแกรมไปใช้ในการขอรับรองเมนูสุขภาพผ่านระบบออนไลน์ ด้วยโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ PC และ แท็บเล็ต 2) เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องลงพื้นที่เก็บข้อมูล อีกทั้งการตรวจสอบเมนู ไม่มีการได้พบกันซึ่งหน้า ระหว่างผู้ออกใบรับรองและผู้ขอใบรับรอง 3) โปรแกรมยังช่วยประชาสัมพันธ์เมนูสุขภาพสำหรับประชาชนเป็นทางเลือกเพื่อการมีภาวะโภชนาการดี ทั้งยังมีช่องทางให้ประชาชนตรวจสอบเมนูอาหารให้คงคุณภาพตามมาตรฐาน

วิจารณ์ และสรุป: โปรแกรมรับรองเมนูสุขภาพออนไลน์สามารถใช้ในการออกใบรับรองได้ตามมาตรฐานโภชนาการ จึงควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้งานในระดับประเทศต่อไป

คำสำคัญ: เมนูสุขภาพ รับรองมาตรฐาน โปรแกรมออนไลน์ NCDs อ้วน

***Corresponding author:** บังเอิญ ทองมอญ/ E-mail: bangoun.t@anamai.mail.go.th